

'విద్యుత్తు'లో సాధికారత సాధ్యమే

- ముందస్తు ప్రణాళిక, సమగ్ర విధానం అవసరం
- గుజరాత్ లో వినియోగ ప్రయోగాలు చేస్తున్నారు
- పరిశ్రమల్లో రీసైకింగ్ ప్రయోగాలూ జరుగుతున్నాయి
- 'న్యూస్ టుడే'తో జైల్లో సంచాలకుడే హరినారాయణ

హైదరాబాద్ - న్యూస్ టుడే

రాష్ట్రంలో గ్రామాలకు పగలు కరెంటు గగనంగా మారింది. పరిశ్రమలు ఏడాదిలో ఏ రెండు నెలలో మినహాయిస్తే మిగిలిన రోజుల్లో వారానికి రెండు సంచి మూడు రోజులు మూతపడుతున్నాయి. వ్యవసాయానికి విద్యుత్తు సరఫరాపై నమ్మకం పెట్టుకోలేని పరిస్థితి. అపార బొగ్గు వనరులు, గ్యాస్ నిల్వలతోపాటు జల విద్యుత్తు ఉత్పత్తి పుష్కలమైన అవకాశాలున్నా రాష్ట్రం విద్యుత్తు సంక్షోభంలో కూరుకుపోయింది. మన రాష్ట్రం పరిస్థితి ఇలా ఉంటే పరిమితమైన అవకాశాలతోనే గుజరాత్ విద్యుత్తు రంగంలో వాయువేగంతో దూసుకుపోతోంది. కొత్త కొత్త ప్రయోగాలతో విద్యుత్తు రంగంలో సాధికారత దిశగా అడుగులేస్తోంది. మారుమూల గ్రామాలకూ 24 గంటలు నిరాటంకంగా విద్యుత్తు సరఫరా చేస్తోంది. నాణ్యమైన విద్యుత్తును అందించి పరిశ్రమలను ఆకర్షిస్తోంది. మనవల్ల కానీది ఆ రాష్ట్రానికి ఎలా సాధ్యమైంది... ఎలాగంటే ముందస్తు ప్రణాళిక, సమగ్ర విధానంతో ముందుకు సాగి సాధ్యం చేశామంటున్నారు ఆ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఇంధన పరిశోధన, యాజమాన్య సంస్థ (జెర్పి) డైరెక్టరుగా వ్యవహరిస్తున్న

“గుజరాత్ లో పట్టణం నుంచి పల్లెల వరకూ రోజంతా కరెంటు ఉంటోంది. సంప్రదాయ ఇంధన వనరులతోపాటు సౌర, వవన, బయో సూక్ష్మియర్ విద్యుత్తుపై దృష్టి పెట్టారు. ప్రస్తుతం అక్కడ 19వేల మెగావాట్ల విద్యుత్తు ఉత్పత్తి అవుతోంది. డిమాండుతో పోలిస్తే ఇది ఎక్కువ. మిగులుతున్న విద్యుత్తును ఏక్రయిస్తున్నారు”

తెలుగు తేజం టి.హరినారాయణ. హైదరాబాద్ లోని జాతీయ భూభౌతిక పరిశోధన సంస్థలో (ఎన్ జీఆర్ ఐ) శాస్త్రవేత్త అయిన ఆయన ప్రస్తుతం డిప్యూటీ సీనియర్ జెర్పిలో డైరెక్టరుగా విధులు నిర్వహిస్తున్నారు. హైదరాబాద్ వచ్చిన సందర్భంగా ఆదివారం ఆయన 'న్యూస్ టుడే'కు ప్రత్యేక ఇంటర్వ్యూ ఇచ్చారు. ఇంటర్వ్యూలో ఆడిగిన ప్రశ్నలకు ఆయనిచ్చిన సమాధానాలివీ...

◆ విద్యుత్తు రంగంలో గుజరాత్ కొత్తగా ఎలాంటి కార్యక్రమాలు చేపడుతోంది?

విద్యుత్తును రీసైకింగ్ చేయడంపై గుజరాత్ లో ప్రయోగాత్మక పరిశోధన నడుస్తోంది. పరిశ్రమల్లో 30శాతం విద్యుత్తు వృధా అవుతోంది. దీనిని నివారించడంతోపాటు పరిశ్రమల్లో పెద్ద పెద్ద యంత్రాలు పనిచేయడంవల్లా ఏర్పడే మర్లణ నుంచి విద్యుత్తును రాబట్టి ప్రయత్నం జరుగుతోంది. విద్యుత్తు లోటు ఎదుర్కొంటున్న మనలాంటి రాష్ట్రాలకు ఇది తక్షణావసరం.

గుజరాత్ లోని పరిశ్రమల్లో దీన్ని ప్రయోగాత్మకంగా అమల్లోకి తెస్తున్నారు. ఆ ప్రాజెక్టుకు ప్రస్తుతం నేను కన్సల్టెంట్ గా వ్యవహరిస్తున్నాను.

◆ దేశమంతా విద్యుత్తు సంక్షోభంలో ఉంటే.. గుజరాత్ లో ఇది ఎలా సాధ్యమైంది?

ముందస్తు ప్రణాళికలు లేకపోవడంవల్లే చాలా రాష్ట్రాలు విద్యుత్తు సంక్షోభాన్ని ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఏటా విద్యుత్తు డిమాండు పెరుగుతున్న విషయం ముందే తెలుసు. అయినా సమగ్ర విధానం లేకపోవడం ముందు చూపు లేమికి అద్దం పడుతోంది. గుజరాత్ ప్రభుత్వం 2030 నాటికి 80వేల మెగావాట్ల విద్యుత్తు ఉత్పత్తి సామర్థ్యానికి ప్రణాళికలు సిద్ధం చేసింది. అందుకు అవసరమైన రోడ్ మ్యాప్ కమిటీలో నేను సభ్యుడిగా ఉన్నాను.

◆ సౌర విద్యుత్తులో గుజరాత్ అగ్రభాగంలో ఉండటానికి కారణాలేమిటి?

దేశంలో మరెక్కడా లేనివిధంగా గుజరాత్ లో సౌర విద్యుత్తు విధానం ఉంది. ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తలకు సత్వరం అనుమతులు మంజూరవుతాయి. వృధా భూముల్ని ప్రభుత్వమే వైదొలగ నుంచి కొనుగోలు చేసి అక్కడ సౌర విద్యుత్తు ప్యానెళ్లను ఏర్పాటుచేసి విద్యుత్తు ఉత్పత్తి చేస్తోంది. పటాన్ ప్రాంతంలోని చక్కా గ్రామంలో 3వేల ఎకరాల్లో ఏర్పాటు చేసిన సోలార్ పార్కు ద్వారా 214 మెగావాట్ల ఉత్పత్తి అవుతోంది. భూమి కొరత ఉంటే కాలువలపై వీటి ఏర్పాటుకు ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చింది. దేశంలో ఇది తొలి ప్రాజెక్టు. దేశవ్యాప్తంగా 850 మెగావాట్ల సౌర విద్యుత్తును ఉత్పత్తి చేస్తుంటే గుజరాత్ లోనే 614 మెగావాట్ల ఉత్పత్తి కావడం విశేషం. తాజాగా రూపొందిన స్కీంను ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. ప్రతి ఇంటిపైనా 2 కిలోవాట్లు, 5 కిలోవాట్ల ప్యానెళ్లను ఏర్పాటుచేసి ఇంటి యజమానులు వాడుకోగ మిగిలినది

ఇతరులకు అందజేస్తారు. దీనికి అదనంగా కోస్తా తీర ప్రాంతంలో పెద్ద ఎత్తున వవన విద్యుత్తు ఉత్పత్తికి ఇక్కడి ప్రభుత్వం ప్రోత్సాహకాలు అందిస్తోంది.

◆ సౌర విద్యుత్తుకి అధికధర చెల్లించాల్సి వస్తుంది కదా? ప్రస్తుతం ఒక యూనిట్ సౌరశక్తి ఉత్పత్తికి రూ.15 ఖర్చవుతోంది. ధర్మల్, జల, గ్యాస్ ఆధారిత విద్యుత్తుతో పోలిస్తే రూ.11 ఎక్కువ. అయితే విస్తృతంగా వాడకంలోకి తీసుకొస్తే ఉత్పత్తి వ్యయం తగ్గిపోతుంది. సౌర విద్యుత్తు పరకాలపై ప్రభుత్వం మరింత ప్రోత్సాహకాలు అందించాలి.

◆ వృధా, సప్లయ అరకట్టాదానికి ఏం చేస్తున్నారు? గుజరాత్ లో విద్యుత్తు ఆడిట్ తప్పనిసరి చేశారు. పరిశ్రమల్లో అనవసర విద్యుత్తు వినియోగాన్ని అరికట్టడంతోపాటు పరిశ్రమల్లో ఉత్పత్తికి అవకాశాలపై ప్రయోగాలు నడుస్తున్నాయి. అమెరికా వంటి దేశాల్లో ఈ ప్రయోగం సత్ఫలితాలిస్తోంది.

◆ మన రాష్ట్రంలో విద్యుత్తు సంక్షోభం నుంచి బయటపడాలంటే ఏం చేయాలి? మన రాష్ట్రంలో భారీగా విద్యుత్తు కోతలున్నాయని మా ఆవిడ ద్వారా తెలిసింది. నేను అక్కడ ఏసీ గడుల్లో ఉంటే.. ఇక్కడ గంటల తరబడి కరెంటు కోతలతో ప్యాన్ల కూడా తిరగక ఇబ్బంది పడుతున్నట్లు ఆమె చెబుతుంటుంది. పరిశ్రమలకు కోతవల్ల వృద్ధిరేటు, ఉపాధి బాగా పడిపోతుంది. మన దగ్గర సహజవనరులు చాలా ఉన్నాయి. కోస్తా తీర ప్రాంతం ఉంది. సౌర, వవన విద్యుత్తు ప్రాజెక్టులకు ప్రభుత్వం చొరవ చూపి ఒక విధానం రూపొందించాలి. ఔత్సాహిక పారిశ్రామికవేత్తలకు వెంటనే అనుమతులివ్వాలి. హైదరాబాద్ కు చెందిన చాలామంది ఛత్రాచలం వంటి ప్రాంతాల్లో పవర్ ప్రాజెక్టులు పెడుతున్నారు. ప్రభుత్వం ఏదైనా ప్రాజెక్టు అప్పగిస్తే జెర్పి తరఫున సాయం చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను.